

_____ Antwoorden _____

pagina 59

hebben

1. heb
2. heb
3. hebben
4. heeft / hebben
5. heeft
6. heeft / hebben
7. heeft
8. hebben
9. hebben
10. heeft

zijn

1. is
2. is
3. zijn
4. zijn
5. zijn
6. zijn
7. is
8. ben
9. ben
10. zijn

presens werkwoord

1. ben
2. is
3. vind
4. schijnt
5. is
6. zoek
7. vindt
8. werken
9. hebben
10. is
11. heeft
12. luisteren
13. gaat
14. neemt / nemen
15. betaalt / betalen

pagina 60

persoonlijk pronomen in plaats van namen

1. Hij geeft het boek aan hem
2. Hij zegt: het boek is van haar
3. Ze heeft het boek van hen
4. Ze kent haar heel goed
5. Hij is een goede vriend van hem
6. Ze zijn jong
7. Ze roept hem
8. Hij loopt naar haar toe
9. Hier heb je het zegt ze
10. Ze legt het boek op tafel
11. Ze komt binnen en geeft ze (hen) een kopje thee.
12. Ze drinken de thee gauw op

persoonlijk pronomen

1. -
2. ze
3. ze
4. ze, het

5. ze
6. -
7. hij
8. -
9. -
10. hij, het
11. het
12. -
13. ze
14. -
15. -
16. hij
17. -
18. hij, ze
19. -
20. hij, ze
21. -
22. hem
23. ze

(geen hen / hun bij zaken, alleen personen)

pagina 61

1. het
2. ze
3. ze
4. het
5. u, ze
6. u, ze
7. ze
8. zij, haar, hij
9. ze, ze, hen (ze)
10. ze, het
11. hij, hem
12. hij
13. hij, hem
14. ze, haar

pagina 62

oefening 21a

1. hem
2. jullie
3. ons
4. me (mij)
5. ze (hen)
6. ze
7. het
8. hem
9. haar
10. ons

oefening 21b

1. hij
2. ze (zij)
3. ze (zij)
4. ze (zij)
5. we (wij)
6. hem
7. haar
8. hem
9. hij, je (jou)
10. we (wij), hem (of: hij, ons)

pagina 63

oefening 20.1

1. mij, jou
2. hem
3. jou
4. u
5. hun
6. haar

oefening 20.2

1. hem
2. het
3. het
4. ze
5. hem
6. haar

oefening 20.3

1. het
2. hem
3. je (u),(jou)
4. hem
5. ze
6. je (jou)
7. het
8. haar
9. ze
10. jullie

oefening 20.4

1. -
2. haar, ik weet haar naam niet
3. ze (hun), ik weet hun namen niet
4. je (jou), ik weet je (jouw) naam niet

pagina 64

pronomen possessief

1. mijn
2. je (jouw)
3. ons
4. jullie
5. ons
6. je (jouw)
7. zijn, ons
8. mijn, haar
9. jullie
10. ons
11. mijn
12. mijn, haar

1. mijn
2. je (jouw)
3. haar
4. haar
5. onze
6. jullie
7. mijn, mijn
8. hun (haar)
9. hun (haar), onze
10. mijn
11. je (jouw)
12. zijn

pagina 65*pronomens possessief*

1. zijn, zijn
2. mijn
3. onze, mijn
4. zijn
5. haar
6. haar, je (jouw), je (jullie)
7. mijn (onze)
8. haar, je (jouw)
9. mijn (onze)
10. zijn
11. haar
12. hun

1. je (jouw)
2. mijn
3. je (jouw)
4. mijn
5. haar
6. haar
7. zijn
8. hun
9. haar, mijn
10. ons
11. jullie
12. onze

pagina 66*oefening 22a*

1. mijn
2. zijn
3. haar
4. zijn
5. haar
6. jouw (je)
7. uw
8. onze
9. ons
10. mijn

oefening 22b

1. je (jouw)
2. mijn
3. zijn
4. haar
5. onze
6. jullie (jouw)
7. ons
8. mijn
9. jouw
10. onze

oefening 23

1. hem
2. haar
3. ons
4. ze (hen)
5. hem
6. het
7. ze
8. haar
9. hem
10. je (jou)

oefening 24

1. mijn
2. mij, hem
3. jouw (je)

pagina 68*oefening 59.1*

1. --
2. a Dat zijn Mohameds boeken / b Die zijn van hem
3. a Dat is Aisha's paraplu / b Die is van haar
4. a Dat is Klaas' jas / b Die is van hem
5. a Dat is Aziz' bril / b Die is van hem
6. a Dat zijn Vera's sigaretten / b Die zijn van haar

oefening 59.2

1. --
2. het mijne
3. de mijne
4. de jouwe
5. de uwe
6. het onze
7. de mijne
8. de onze

oefening 59.3

1. --
2. die van ons
3. die van mij
4. die van hem
5. die van haar
6. dat van hen

oefening 59.4

1. de jouwe (die van jou)
2. het jouwe (die van jou)
3. het mijne (dat van mij)
4. het onze (dat van ons)
5. de onze (die van ons)

pagina 69

1. oude, smalle
2. oude, grote
3. nieuwe, hoge
4. drukke
5. gele, brede
6. rode
7. volle
8. belangrijke
9. kleine, klein
10. beroemde
11. bekend
12. beroemde
13. prachtige
14. rijke
15. kwade, zure

1. groen
2. groene, geel
3. gele
4. kaal

5. warme
6. koud
7. laag
8. koude, heerlijk
9. koude, gezond
10. natte, ongezond
11. kort
12. donker

pagina 71*oefening 4*

- de honden
de katten
de schriften
de paarden
de boeren
de boerinnen
de scharen
de dorpen
de steden
de landen
de pennen
de potloden
de prijzen
de papieren
de ramen
de deuren
de daken
de rozen
de druiven
de mensen
de golven
de huizen
de gaten
de fietsen
de dagen
de spellen
de schepen
de bevelen
de glazen
de wegen

pagina 72*oefening 5a*

- de collega's
de kopjes
de studentes
de auto's
de kruideniers
de verzamelaars
de tantes
de ooms
de tassen
de hotels
de broers
de dekens
de winnaars
de oma's
de benen
de dieven
de vegers
de woorden
de firma's
de hobby's
de ziektes, ziekten

de jongens
de mannen
de schriften

oefening 5b

de jongens
de meisjes
de vrouwen
de mannen
de opa's
de oma's
de tantes
de ooms
de vaders
de moeders
de huizen
de ramen
de daken
de schoorstenen
de deuren
de kamers
de keukens
de vloeren
de muren
de sloten
de scholen
de bordes
de krijtjes
de schriften
de leraren
de repetities
de lessen
de cijfers
de getallen
de pauzes

pagina 73

botten
pieren
ramen
deuren
manen
teilen
kippen
goten
boeren
mannen
geiten
muggen
repen
zakken
vijlen
buren
wippen
beuken
pennen
putten
lanen
kuilen
zaken
pieren
hokken
kleppen
muren
ruggen
veren

fuiken
kousen
sausen
geuren
stippen
vegen
zagen
vlaggen

pagina 75

oefening 41.1

1. altijd
2. soms
3. altijd
4. soms
5. soms
6. soms
7. altijd
8. altijd
9. soms
10. altijd

oefening 41.2

1. zich
2. zich
3. -
4. -
5. zich
6. -
7. zich
8. zich
9. zich
10. -

oefening 41.3

1. Ik vergis mij vaak.
2. Wij hebben ons vergist.
3. Vergis jij je vaak?
4. Zij hebben zich vergist.
5. Verveel jij je weleens?

oefening 41.4

1. me ingeschreven
2. schrijf je
3. geef me niet op
4. zich ingeschreven
5. geeft zich op
6. ons opgeven

Pagina 76

1. was me
 2. scheert zich
 3. snijdt zich
 4. ons haasten
 5. vergist zich
 6. herinnert zich
 7. ergert zich
 8. interesseert zich
 9. schaamt zich
 10. verheugt zich
-
1. interesseert zich
 2. vergist zich
 3. schaamt zich
 4. bemoeien zich

5. verbaas me
6. ergeren zich
7. maakt zich
8. je herinneren
9. verheug me
10. interesseer je
11. interesseer me
12. verbaas me

Pagina 77

Presens werkwoord

1. loop
2. neem
3. wandel
4. zijn
5. liggen
6. zitten
7. hebben (heeft)
8. eet
9. drinkt (drinken)
10. koopt
11. wisselt
12. doet
13. komt
14. wachten
15. drukt
16. springen
17. vind
18. wordt
19. rijdt
20. stap

Presens werkwoord (f/v en s/z)

1. leven
2. reist
3. belooft
4. schrijft
5. post
6. gaan
7. lezen
8. vertelt
9. werkt
10. blijft
11. geven
12. gaat
13. bezoekt
14. verhuist
15. woont
16. vertrekt

Pagina 78

Vraagwoorden

1. wie
2. wat
3. welke
4. waar
5. hoe
6. waar
7. welke
8. waarom
9. wanneer
10. wie / wat
11. wanneer / hoe / waarom
12. welk

1. wanneer
2. wat
3. waarom
4. wat
5. waar
6. welk
7. wie
8. hoe
9. welke
10. hoe
11. hoe
12. waar

pagina 79 / 80

oefening 36a

1. heeft gehoord
2. heeft gespaard
3. heeft gespeeld
4. heb gehoord
5. hebben gemaakt
6. heeft geplakt
7. heeft geklopt
8. heeft gemaaid
9. heeft gerepareerd
10. heeft geschilderd

oefening 36b

1. hebben gewerkt
2. hebben gemaakt
3. heeft gepakt
4. heeft gevraagd
5. heeft gehoest
6. heeft gepakt
7. heeft geveegd
8. heeft getekend
9. heeft geleerd
10. heeft geluisterd

oefening 37a

1. hebben ingepakt
2. hebben gereisd
3. heeft afgehaald
4. hebben gewacht
5. heeft gecontroleerd
6. hebben geloged
7. hebben gehoord
8. hebben geluisterd
9. heb gemaakt
10. heb gespeeld

pagina 81

oefening 37b

1. heeft geregend
2. heb verveeld
3. heb opgebeld
4. heb verteld
5. hebben geschilderd
6. heeft geverfd
7. heb geverfd
8. hebben gezet
9. hebben gewerkt
10. heb bedankt

pagina 82

oefening 32.1

1. 't kofschip
2. stam, letter (medeklinker), 't kofschip, 't

oefening 32.2

1. gerekend
2. gerookt
3. gereisd
4. geleefd
5. gestrooid
6. gespeeld
7. gemaakt
8. geleerd
9. gewoond
10. gezegd

oefening 32.3

1. Ik heb een tekening gemaakt.
2. Hij heeft hard gewerkt.
3. Hij heeft het zelf gezegd.
4. Wie heeft dat gevraagd?
5. Wie heeft daar gewoond?

oefening 32.4

1. Mijn vriend heeft mijn mes gebruikt.
2. Mijn oma heeft lang geleefd.
3. Ik heb naar mooie muziek geluisterd.
4. Wij hebben een moeilijke les gemaakt.
5. Ik heb een bloes genaaid.
6. Mijn oom heeft in Amerika gewoond.
7. Ik heb mij tegen brand verzekerd.
8. Mijn vader heeft een auto gehuurd.
9. Mijn moeder heeft veel geld gespaard.
10. De kinderen hebben buiten gespeeld.

pagina 83

1. heb gewerkt
2. heb getelefoneerd
3. heb gepraat
4. heb gelegd
5. heeft geduurd
6. heb getikt
7. heeft getekend
8. heeft gezet
9. heeft gepost
10. heeft geplakt
11. heeft gebruikt
12. heeft gehaald
13. heeft betaald
14. heeft gelegd
15. heb gestopt

1. heeft geholpen
2. heeft gekocht
3. heeft gehaald
4. heeft genomen
5. heeft gedekt

6. heeft gebakken
7. heeft gezet
8. hebben gegeten
9. hebben geluisterd
10. heeft gemaakt
11. heeft geleerd
12. heeft geschreven

pagina 84

1. heb gefietst
2. heb gezet
3. heeft gewacht
4. heeft gekocht
5. hebben gezocht
6. hebben gevonden
7. heeft gecontroleerd
8. heeft geknipt
9. heeft geduurd
10. hebben genomen
11. hebben bezocht
12. heeft gekregen

1. heb gedaan
2. heb gevierd
3. is gekomen
4. zijn gegaan
5. hebben gegeten, gedronken
6. heb getraakteerd
7. is verdwenen
8. hebben gezongen
9. hebben gelachen
10. heb betaald, zijn gegaan
11. is geworden
12. zijn gebleven

pagina 85

1. heb gewerkt
2. heb gezocht
3. heb geschreven
4. heb gehad
5. heb gekregen
6. heb gezocht, heb gezien
7. heb genomen
8. heeft verdeeld
9. heb gehuurd
10. heeft gewoond
11. heeft gedaan
12. heeft gezet

1. is gekomen
2. is gebleven
3. is geweest
4. heeft gehad
5. heeft gebroken
6. is verloren
7. is gegaan
8. heeft gehaald
9. is gestapt
10. is geworden
11. hebben gestuurd
12. heeft bedankt

pagina 86

1. heeft besteld

2. heeft bezorgd
3. heeft bedekt
4. heeft verdeeld
5. heeft bewaard
6. heeft veranderd
7. heeft verplaatst
8. heeft verzameld
9. hebben bewonderd
10. hebben gespeeld
11. heeft vertoond
12. heeft verteld
13. hebben bedankt

1. heeft verdiend
2. heeft verzameld
3. heeft beloofd
4. heeft veranderd
5. heeft bedekt
6. hebben bewonderd
7. heeft beschadigd
8. heeft gebruikt
9. heeft verteld
10. heeft geloofd
11. heeft beledigd
12. heeft behandeld

pagina 88

oefening 6a

het broodje
 het vogeltje
 het doosje
 het schoentje
 het zonnetje
 het maantje
 het boertje
 het boerderijtje
 het bootje
 het pennetje
 het schilletje
 het pannetje
 het visje
 het kamertje
 het bloempje (bloemetje)
 het klokje
 het vegertje
 het glaasje
 het scheepje
 het liniaaltje
 het deurtje
 het vrouwtje
 het fietsje
 het tafeltje
 het raampje
 het gaatje
 het koninkje
 het woninkje
 het kettinkje
 het potloodje

oefening 6b

het mannetje
 het opaatje
 het omaatje
 het deurtje
 het keukentje
 het vloertje

het muurtje
 het schooltje
 het bordje
 het lesje
 het dekentje
 het lakentje
 het beentje
 het armpje
 het hoofdje
 het jasje
 het broekje
 het klokje
 het wijzertje
 het bekertje
 het pannetje
 het potje
 het kraantje
 het riviertje
 het plantje
 het telefoontje
 het gummetje
 het schriftje
 het boompje
 het bloempje (bloemetje)

pagina 89

1. kaartje
2. wagentje
3. bekertje
4. lepeltje
5. zakje
6. zakje broodje
7. boekje
8. weertje regentje zonnetje
9. raampje
10. stationnetje
11. kwartiertje
12. tijdje

1. boekje
2. katje hondje
3. diertje vriendje
4. verhaaltje
5. huisje kamertje
6. huisje vogeltje
7. vogeltje musje
8. muisje
9. boterhammetje glaasje
10. bedje dekentje
11. huisje tuintje bloempje boompje
12. wandelingetje

pagina 90

oefening 13

willen
 wil
 willen
 willen
 wil
 wil

mogen
 mag
 mag
 mogen
 mogen
 mag

kunnen
 kan
 kunnen
 kun (kan)
 kan
 kan

zullen
 zal
 zal
 zal (zult)
 zullen
 zal

wil
 mag
 zal
 wil (willen)
 mag
 kan (kunnen)

Pagina 91

1. zal
2. moeten, moeten
3. kunnen
4. wil
5. kan
6. kan
7. kunnen
8. zullen
9. mogen
10. wil
11. moet
12. mag
13. wil
14. zal
15. wil

1. mag, vragen
2. wil, weten
3. wil, lenen
4. mag, lenen
5. zal, maken
6. kan (kunt), meenemen
7. mag, lezen
8. zal, vinden
9. moet, gaan
10. moet, wachten
11. zal, brengen
12. wil, doen
13. moeten, lopen
14. zal, komen
15. moeten, staan
16. kun (kan), meerijden
17. zal, lukken
18. kan, telefoneren
19. moet, doen
20. willen, wandelen
21. zal, wachten

pagina 92*oefening 26*

1. grootste
2. groter
3. moeilijker
4. rijkste
5. drukker
6. hoger
7. hoogste
8. sneller
9. snelst
10. aardigste

pagina 93*oefening 27a*

1. verder
2. duurder
3. meer
4. meest
5. minder
6. beter
7. meest
8. duurder
9. liefst
10. minder, minst

oefening 27b

1. zuurder dan
2. hoger dan
3. dikker
4. duurder
5. lekkerder dan
6. meer dan
7. beter dan
8. verder dan
9. lager dan
10. viezer dan

pagina 95*oefening 38*

1. ik leerde, heb geleerd
2. jij praatte, hebt gepraat
3. wij tekenden, hebben getekend
4. de conciërge klopte, heeft geklopt
5. wij maakten, hebben gemaakt
6. de leraar veegde, heeft geveegd
7. Hanh zette, heeft gezet
8. Sarah belde, heeft gebeld
9. de leraar bewaarde, heeft bewaard
10. de schilder verfde, heeft geverfd

oefening 39

1. ik werkte, heb gewerkt
2. ik belde, heb opgebeld
3. ik praatte, heb gepraat
4. het gesprek duurde, heeft geduurd
5. ik legde, heb gelegd
6. ik haalde, heb gehaald

7. hij rookte, heeft gerookt
8. hij veranderde, heeft veranderd
9. ik verdiende, heb verdiend
10. ik spaarde, heb gespaard

oefening 39b

1. Hein haalde suiker en snoepjes bij de supermarkt.
2. Hij proefde een lekker snoepje.
3. Hij stopte de boodschappen in zijn tas.
4. Toen hoorde hij de stem van zijn vriend achter zich.
5. Hij wachtte op hem.
6. Ze praatten samen over de voetbalclub.
7. Ze behoorden tot dezelfde club.
8. Op zaterdag speelden ze een wedstrijd.
9. Zijn vriend hoopte op de overwinning.
10. Zij maakten altijd veel doelpunten.

pagina 96*oefening 35.1*

1. Waar woonde jij?
2. Hoe heette hij?
3. Hoe reisde je?
4. Hoe vluchtte hij?
5. Wat hoorde je?

oefening 35.2

1. het regende – het heeft geregend
2. het sneeuwde – het heeft gesneeuwd
3. het hagelde – het heeft gehageld
4. het waaide – het heeft gewaaid
5. het stormde – het heeft gestormd

oefening 35.3

1. de jongens speelden op straat met een bal
2. een jongen schopte de bal door een raam
3. de kinderen renden weg
4. de bewoner van het huis belde de politie op
5. hij legde alles uit
6. de schilder zette een nieuwe ruit in

oefening 35.4

1. de jongens hebben op straat met een bal gespeeld
2. een jongen heeft de bal door een raam geschopt
3. de kinderen zijn weggerend

4. de bewoner van het huis heeft de politie opgebeld
5. hij heeft alles uitgelegd
6. de schilder heeft een nieuwe ruit ingezet

oefening 35.5

- rende
haalde
draaide
hoorden
renden
vluchtte, speelde

pagina 98*oefening 40*

1. de kinderen gleden, hebben gegleden
2. ik bleef thuis, ben thuisgebleven
3. de leraar keek na, heeft nagekeken
4. mijn vader kreeg, heeft gekregen
5. wij reden mee, zijn meegereden
6. de zon scheen, heeft gescheenen
7. Tülay sneed, heeft gesneden
8. Sennur wreef, heeft gewreven
9. de maan verdween, is verdwenen
10. Norman sleep, heeft geslepen

oefening 41

1. wij genoten, hebben genoten
2. de tuinman begoot, heeft begoten
3. het volk koos, heeft gekozen
4. de leerling loog, heeft gelogen
5. de jagers schoten, hebben geschoten
6. het vliegtuig vloog, heeft gevlogen
7. ik verloor, heb verloren
8. Murat schoot, heeft geschoten
9. het vroom, heeft gevroomd
10. de boer bood, heeft geboden

pagina 102*oefening 42*

1. de dienaar boog, heeft gebogen
2. Yavuz dook, is gedoken
3. de baby kroop, heeft gekropen
4. ik rook, heb geroken

5. de leerlingen schoven, hebben geschoven
6. de brandweer spoot, heeft gespoten
7. het kind zoog, heeft gezogen
8. Dilek floot, heeft gefloten
9. het zand stooft, is gestoven
10. het water droop, is gedropen

oefening 43

1. ik begon, ben begonnen
2. Aydin bond, heeft vastgebonden
3. de mensen dronken, hebben gedronken
4. mijn schoenen glommen, hebben geglommen
5. de vogel schrok, is geschrokken
6. de jongens klommen, zijn geklommen
7. de trui kromp, is gekrompen
8. Peter vond, heeft gevonden
9. de Vietnamese meisjes zongen, hebben gezongen
10. de boot zonk, is gezonken

oefening 44

1. het laatste doelpunt gold, heeft gegolden
2. de boze jongen schold uit, heeft uitgescholden
3. Aurelia schonk in, heeft ingeschonken
4. de griep trof, heeft getroffen
5. de soldaten vochten, hebben gevochten
6. Alye vlocht, heeft gevlochten
7. de jongens zwommen, hebben gezwommen
8. de ondeugende jongen trok, heeft getrokken
9. mijn vader schoor, heeft zich vanmorgen geschoren
10. de koopman woog, heeft gewogen

pagina 103

oefening 45

1. de bakker bakte, heeft gebakken
2. de leerlingen lachten, hebben gelachen
3. de schaal van het ei barstte, is gebarsten
4. de molenaar maalde, heeft gemalen
5. ik raadde, heb geraden
6. Kerim stootte, heeft gestoten
7. mijn zusje vouwde, heeft gevouwen
8. ik waste, heb gewassen
9. de ouders van mijn vriendin scheidde, zijn gescheiden
10. de monteur laadde op, heeft opgeladen

oefening 46

1. de postbode bracht rond, heeft rondgebracht
2. de leerling dacht na, heeft nagedacht
3. Hong kocht, heeft gekocht
4. Jason zocht, heeft gezocht
5. ik had, heb gehad
6. Hasan was, is geweest
7. hij bad, heeft gebeden
8. Charles lag, heeft gelegen
9. hij vergat, is vergeten
10. John sliep, heeft geslapen

oefening 47

1. liep je, heb gelopen
2. Wai Yee las, heeft gelezen
3. de timmerman mat, heeft gemeten
4. de jonge vogel viel, is gevallen
5. de cowboy ving, heeft gevangen
6. het schip voer, heeft gevaren
7. de muizen vraten, hebben gevreten
8. Han werd, is geworden
9. wist je, heb geweten
10. de tuinman groef, heeft gegraven

pagina 104

regelmatig werkwoord: imperfectum

1. woonden
2. werkte
3. reisde
4. duurde
5. was
6. verhuisden
7. waren
8. belden
9. praatten
10. zette
11. had
12. was
13. brandde
14. haalde
15. stopte
16. merkten

1. werkte
2. luisterde
3. tikten
4. haalde
5. duurde
6. waaide
7. kletterde
8. reisden
9. kookten
10. verdiende(n)
11. zorgde(n)
12. hoopte(n)
13. maakten
14. wilde(n) (wou) (wouden)
15. speelde(n)

pagina 105

onregelmatig werkwoord: imperfectum (groep 1)

1. bleef
2. keken
3. leek
4. scheen
5. zweeg
6. reden
7. verdwenen (verdween)
8. kreeg
9. sneed
10. wees
11. steeg
12. beet

onregelmatig werkwoord: imperfectum (groep 1 en 2a)

1. vroor
2. wreef, was
3. wees
4. bood
5. beet (beten)
6. koos (kozen)
7. sneed
8. schreef
9. greep
10. verloor (verloren)
11. vloog, was
12. reed

pagina 106

onregelmatig werkwoord: imperfectum (groep 1-2b)

1. verdween
2. goot
3. bogen
4. koos
5. vermeed
6. droop
7. floot
8. rook
9. sloot
10. goot
11. sneed (snedden)
12. schoof (schoven)

onregelmatig werkwoord: imperfectum (groep 1-4)

1. sloten
2. keken
3. begon
4. was
5. vloog
6. nam
7. kwam
8. zond
9. reed
10. sprong, verdween
11. sprak
12. trokken
13. wees
14. kreeg, was, dronk
15. kwam, begreep

pagina 107*onregelmatig werkwoord: imperfectum
(alle groepen)*

1. zwommen
2. kwamen
3. lag
4. zond
5. nam
6. sneed
7. trok
8. vond
9. las
10. schreef
11. vergat
12. riepen
13. ging
14. begon
15. aten
16. dronken
17. hielpen
18. brak
19. verloor
20. sloten
21. zaten

*regelmatig en onregelmatig ww:
imperfectum*

1. wilden (wouden)
2. keken (keek)
3. kozen uit (koos uit)
4. reed
5. woonde(n)
6. bracht
7. duurde
8. zei
9. waren
10. zocht

pagina 108*onregelmatig werkwoord: imperfectum
(alle groepen)*

1. zat, las
 2. vergat
 3. hield
 4. werd
 5. kreeg
 6. wilde (wou)
 7. liep, zocht
 8. vond, sneed
 9. greep, schonk
 10. kwam, at, dronk
 11. trok, bleef
 12. keek, schrok
 13. was
 14. bracht
 15. klom
 16. viel
1. zag, uitzocht
 2. vroeg, deed
 3. zei, opruimde
 4. liep, gooide

5. verscheurde
6. zei, werd
7. lachte uit
8. schudde
9. schoof
10. vond(en)
11. zette(n)
12. vielen
13. bukte zich
14. raapte op
15. deed

pagina 109*regelmatig werkwoord: imperfectum*

1. luisterden
2. hoorden
3. speelde
4. juichte
5. klapten
6. bedankte
7. duurde
8. wachtten
9. wilde(n) (wouden)
10. zette
11. pakte
12. drukte
13. schudde
14. stapte
15. duwde
16. zwaaide
17. draaide

*onregelmatig werkwoord: imperfectum
(groep 1-6)*

1. zaten
2. lag, las
3. kroop
4. schreef
5. schonk
6. hielp, vergat
7. blies, was
8. hield, kreeg
9. klonk
10. sprong, liep
11. bleef, sprak
12. namen, aten

pagina 110*onregelmatig werkwoord: imperfectum
(alle groepen)*

1. bakte, stootte, bleef
2. zocht, leek, waren
3. vroeg, wilde (wou)
4. zei
5. verdween, ging
6. keek (keken) uit
7. gleed (gleden) uit
8. viel (vielen)
9. leed (leden)
10. dacht
11. kocht(en), bracht(en)
12. waste, lachte

*be-ge-er-her-ont-ver-werkwoorden:
imperfectum*

1. versliep me
2. ontbeet
3. bestelde
4. ontving
5. vergat
6. herhaalde
7. verontschuldigde zich
8. begreep
9. beloofde
10. ontmoette
11. herkende
12. veranderd
13. vertelde
14. verloor
15. gebruikten

pagina 112*oefening 39.1*

1. Aisha is aan het eten.
2. De kinderen zijn aan het spelen.
3. Jan is aan het stofzuigen.
4. Henk en Nermin zijn aan het praten.

oefening 39.2

1. Jan en Piet zitten te schaken.
2. Jan en Piet zijn aan het schaken.

oefening 39.3

1. Ik zit een brief te schrijven.
 2. Ik ben bezig met schrijven (met het schrijven van een brief).
 3. Ik ben een brief aan het schrijven.
1. Ik sta de ramen te zemen.
 2. Ik ben bezig met ramen zemen (met het zemen van de ramen).
 3. Ik ben de ramen aan het zemen.

oefening 39.4

1. Ik zit een trui te breien.
 2. Ik ben een trui aan het breien.
1. Ik ben de zolder aan het schilderen.
 2. Ik ben bezig met schilderen (met het schilderen van de zolder).

pagina 113

1. Mieke en Annie staan te praten voor de kruidenier. (zijn aan het praten)

2. De kruidenier staat de kaas in plakken te snijden. (is aan het snijden)
 3. Hij staat de klant een ons ham te verkopen. (is aan het verkopen)
 4. Mieke en Annie staan op hun beurt te wachten. (zijn aan het wachten)
 5. Ze staan bij de kassa te wachten. (zijn aan het wachten)
 6. De juffrouw van de kassa is het geld aan het tellen. (staat / zit het geld te tellen)
 7. Annie is haar vriendin Eva aan het bellen. (staat/zit haar vriendin te bellen)
 8. Ze zit bij Eva thee te drinken (is aan het drinken)
 9. Eva staat in de keuken de kopjes af te wassen (is de kopjes aan het afwassen)
 10. Eva's zoon, Wim, is binnen aan het werk. (zit te werken)
 11. Hij is piano aan het studeren. (zit te studeren)
 12. Na Annie's vertrek is Eva de kleren aan het strijken. (staat te strijken)
 13. Ze is de handdoeken aan het vouwen (staat te vouwen)
 14. Daarna is ze eten aan het koken. (Ze staat te koken)
1. Ineke zit te telefoneren (is aan het telefoneren)
 2. Ze zitten te praten (zijn aan het praten)
 3. Ineke zit te luisteren (is aan het luisteren)
 4. Ze ligt (zit) te luieren (is aan het luieren)
 5. Ze zit (ligt) te kijken (is aan het kijken)
 6. Twee vrouwen staan te praten (zijn aan het praten)
 7. Een jongen loopt te fluiten (is aan het fluiten)
 8. Ineke is haar dochter aan het roepen
 9. Ze zit op haar te wachten (is aan het wachten)
 10. Haar dochter zit te leren (is aan het leren)
 11. Ze is aan het roepen (zit te roepen)
 12. Ik zit te doen (ben aan het doen)

pagina 114

oefening 69

1. die
2. die
3. die
4. dat

5. die

pagina 115

oefening 70

1. met wie
2. waarop
3. waar
4. waar
5. waarop

pagina 116

oefening 71

1. die
2. waarin
3. die
4. waarop
5. die
6. waarop
7. dat
8. die
9. met wie
10. wat

oefening 72

- die
die
en
waarna (waarop)
dat
die
toen
die
wat
toen
want
toen
dat
als

pagina 117

oefening 52.1

1. die
2. die
3. die
4. dat
5. waar
6. wie
7. wat
8. wie
9. waar
10. waar

oefening 52.2

1. De school die honderd jaar bestaat, geeft een feest.
2. De directeur, die 65 jaar is geworden, gaat met pensioen.
3. De telefoon, die op mijn bureau staat, rinkelt.
4. Het huis, dat naast de kerk staat, is heel oud.
5. De computer, die ik gekocht heb, is tweedehands.

6. De koek, die jij gebakken hebt, is helemaal opgegeten.

oefening 52.3

1. dat
2. die
3. dat
4. dat
5. die
6. die
7. die

pagina 118

1. Ik stuur een kaart aan mijn vriend, die in Den Haag woont.
2. De kaart, waarop ik een postzegel plak, is een ansichtkaart van Amsterdam.
3. De pen, waarmee ik schrijf, is haast leeg.
4. Ik stop het ochtendblad in mijn tas, waarin ik al veel papieren heb.
5. Ik stap in de tram, waarmee een collega van mij ook naar zijn werk gaat.
6. De tram, waarin wij zitten, is vol.
7. Het eindpunt, waar we naartoe rijden, is bij het station.
8. Mijn collega heeft een goede film gezien, waarover hij mij vertelt.
9. Wij stappen uit bij het station, waarvan een aantal schilders de voorkant aan het schilderen zijn.
10. De trein, waarin ik zat, gaat naar Groningen.
11. Het stoplicht waarvoor we moeten wachten, is rood.
12. We lopen met een paar andere collega's, met wie we over het weer praten.
13. De man, naast wie ik een tijdje liep, is mijn collega.
14. De winkels, waarlangs we lopen, zijn nog niet open.

pagina 120

oefening 10.1

1. in
2. op
3. in
4. op
5. naar
6. bij (voor)
7. naar (door)
8. bij (voor)

oefening 10.2

1. naast
2. voor
3. achter
4. achter
5. voor

oefening 10.3

1. boven
2. onder

oefening 10.4

1. De kat ligt onder de tafel.
2. Het meisje staat voor de piano. (bij de piano)
3. De schoenen staan onder het bed.
4. De boom staat achter het huis.
5. De schilderijen hangen boven de boekenkast. (aan de muur)

pagina 122

oefening 22.1

1. op
2. tot
3. uit
4. tot
5. in
6. in

oefening 22.2

1. onder
2. aan
3. naast
4. over
5. tussen, achter, voor
6. tegen

oefening 22.3

1. b
2. b
3. b
4. a

pagina 127

oefening 79

aan
bij
te
op
met
op
bij
voor
op
in
met
tegen
bij (van)
op

oefening 80

tegen
met

op
op
mee
in
over
voor
achter
om
te
met
bij

pagina 128

1. van
2. van, naar (of: uit, in)
3. op
4. aan
5. uit
6. op, in
7. in, tegen, voor (bij)
8. in, voor (bij)
9. door, naar
10. uit
11. in, met, naar
12. tussen
13. op
14. tot, op
15. onder
16. op, bij
17. in
18. om, tussen
19. op, over
20. voor
21. in, op, bij
22. naar
23. naar, van, over
24. bij, in (achter / bij / tussen)
25. uit
26. van, op, met, onder

1. in
2. tussen
3. met, met
4. aan
5. naar
6. op, in
7. van, naar
8. naar (tot)

pagina 129

1. bij, in
2. op
3. in, op
4. langs
5. op, naast (bij)
6. achter (bij) (naast)
7. van, achter (bij)
8. uit
9. in, van, op
10. voor
11. met, van
12. in
13. met, naar
14. in, uit
15. op

16. met, onder
17. in
18. bij (over), in
19. op
20. voor

1. met, op, in
2. met
3. op, op (met), in
4. in, op (met), met, voor (bij)
5. met, voor, naar
6. op, bij (achter/onder), op, op, in
7. van, op, in (op)
8. tussen, naar, in
9. na, van, uit

pagina 130

1. en
2. of
3. want
4. maar
5. want
6. en
7. of
8. want (of)
9. maar
10. maar

pagina 132

oefening 62

1. Ik ga met je mee, als jij het leuk vindt.
2. We waren blij, toen we naar huis mochten.
3. Henk deed boodschappen, voordat hij eten ging koken.
4. We gingen weg, zodra we klaar waren.
5. Ik maak eerst mijn huiswerk, voordat ik televisie ga kijken.
6. Ik ga naar bed, nadat ik mijn huiswerk gemaakt heb.
7. Jan pakt zijn tas in, voordat hij naar school gaat.
8. Saida luistert naar de radio, terwijl zij haar huiswerk maakt.
9. Jasin gaat een brommer kopen, als hij genoeg geld heeft.
10. Vader ging naar de markt, toen hij de krant had gelezen.

oefening 63

1. Als jij het leuk vindt, ga ik met je mee.
2. Toen we naar huis mochten, waren we blij.

3. Voordat hij eten ging koken, deed Henk boodschappen.
4. Zodra we klaar waren, gingen we weg.
5. Voordat ik televisie ga kijken, maak ik eerst mijn huiswerk.
6. Nadat ik mijn huiswerk heb gemaakt, ga ik naar bed.
7. Voordat hij naar school gaat, pakt Jan zijn tas in.
8. Terwijl zij haar huiswerk maakt, luistert Saida naar de radio.
9. Als hij genoeg geld heeft, gaat Jasin een brommer kopen.
10. Toen hij de krant had gelezen, ging vader naar de markt.

oefening 64

1. Ik ga geen boodschappen doen, omdat het te hard regent.
2. Ester is voor haar rijexamen gezakt, doordat zij zo zenuwachtig was.
3. Juan had zijn repetitie goed geleerd, zodat hij een goed cijfer had.
4. Petra kreeg een onvoldoende, hoewel ze haar werk wel had gemaakt.
5. Ik moet nog een boodschap doen, voordat we gaan zwemmen.
6. De lerares gaat naar school, hoewel ze eigenlijk ziek is.
7. Mijn zusje is altijd bang, als zij naar de tandarts moet.
8. Alle toeschouwers juichten, toen Ajax een doelpunt maakte.
9. De auto slipte, doordat de weg glad was.
10. Hij koopt een brommer, zodra hij zestien jaar is.

oefening 65

1. Omdat het te hard regent, ga ik geen boodschappen doen.
2. Doordat zij zo zenuwachtig was, is Ester voor haar rijexamen gezakt.
3. -- (niet mogelijk met zodat)
4. Hoewel zij haar werk wel had gemaakt, kreeg Petra een onvoldoende
5. Voordat we gaan zwemmen, moet ik nog een boodschap doen.
6. Hoewel ze eigenlijk ziek is, gaat de lerares naar school.
7. Als zij naar de tandarts moet, is mijn zusje altijd bang.

8. Toen Ajax een doelpunt maakte, juichten alle toeschouwers.
9. Doordat de weg glad was, slipte de auto.
10. Zodra hij zestien jaar is, koopt hij een brommer.

pagina 133

oefening 66

1. Ik maak mijn lunchpakket klaar, voordat ik naar school ga.
2. We hebben vrij, want de leraar is ziek.
3. De postbode is blij, omdat het vandaag niet geregend heeft.
4. Ik moet morgen examen doen, zodat ik geen tijd heb om t.v. te kijken.
5. Omdat de bus erg duur is, ga ik voortaan fietsen.
6. Als je een goede baan wilt krijgen, moet je Nederlands leren.
7. Voordat het ging regenen, strooide de boer mest op het land.
8. Hij ging aan de universiteit studeren, hoewel hij al 33 jaar was.
9. Nadat ze hun koffies hadden ingepakt, gingen ze op reis.
10. Het huis is helemaal afgebrand, doordat de kinderen met lucifers speelden.

oefening 67

1. Het had geregend, zodat alles weer fris en schoon was. (nadat, omdat)
2. Achmed fietste naar school, toen hij een lekke band kreeg. (maar)
3. We kunnen gaan fietsen, als het niet regent. (want, omdat)
4. Hij had het boek gelezen, hoewel hij het niet mooi vond. (maar, terwijl)
5. Celal had een slecht cijfer, doordat hij de repetitie niet had geleerd. (want, omdat)
6. De leraar was ziek, zodat we geen les hadden. (omdat, doordat, want, daarom)
7. Ali kwam te laat op school, doordat de klok achterliep. (omdat, want)
8. Als je vijf jaar bent, moet je in Nederland naar school.
9. Hij heeft in Arnhem gewoond, voordat hij naar Amsterdam verhuisde.

10. Hij ging bij zijn vriend t.v. kijken, nadat hij eerst had gegeten. (voordat)

oefening 68

en
omdat
en
toen
als (doordat) (omdat)
dat
als
omdat

pagina 134

oefening 45.1

1. Jean drinkt koffie en Peter drinkt thee
2. Wil je koffie of thee?
3. Ik ga niet zwemmen, want ik ben verkouden.
4. Ik kom wel, maar ik kan niet lang blijven.
5. Ik moet weg, want het is al laat.
6. Mijn geld is op, want ik heb een huis gekocht.
7. Zullen we lopen, of met de bus gaan?
8. Ik wil werken, maar ik wil geen vuil werk doen.

oefening 45.2

1. a
2. c
3. b

oefening 45.3

1. maar
2. want
3. of
4. en

oefening 45.4

1. want
2. en
3. want
4. maar, en
5. of

pagina 135

oefening 46.1

1. Ik ga met je mee, als jij dat leuk vindt
2. We waren blij, omdat we naar huis mochten
3. Ik ga een brommer kopen, want ik heb genoeg geld gespaard
4. Alle fans juichen als Ajax een doelpunt maakt
5. Er is geen les, omdat de docent ziek is.

oefening 46.2

1. Als jij dat leuk vindt, ga ik met je mee.
2. Omdat we naar huis mochten, waren we blij
3. -- (kan niet)
4. Als Ajax een doelpunt maakt, juichen alle fans
5. Omdat de docent ziek is, is er geen les

oefening 46.3

1. Ik ga nu boodschappen doen
2. Ik ga nu geen boodschappen doen
3. Ik ga nu niet naar de tandarts
4. Ik ga nu naar de tandarts

oefening 46.4

1. voorwaarde
2. tijd
3. tijd
4. voorwaarde

pagina 136

oefening 47.1

1. Nadat we hebben gezwommen, moet ik nog een boodschap doen.
2. Voordat ik eten ga koken, drink ik eerst een glaasje wijn.
3. Ga je mee naar de film, nadat je bij de kapper bent geweest?
4. Je kunt het beste zaaien, voordat het gaat regenen.

oefening 47.2

1. Ik moet nog een boodschap doen, nadat we hebben gezwommen
2. Ik drink eerst een glaasje wijn, voordat ik ga koken.

oefening 47.3

1. voordat
2. voordat
3. nadat
4. voordat
5. voordat
6. nadat

oefening 47.4

1. doordat
2. zodat
3. zodat
4. doordat

oefening 47.5

1. De auto slipte, doordat de weg glad was.
2. De weg was glad, zodat de auto slipte

pagina 137

oefening 48.1

1. regent
2. regende
3. schijnt
4. scheen
5. wordt
6. werd

oefening 48.2

1. b
2. a
3. b

oefening 48.3

1. sinds
2. als
3. toen
4. als
5. sinds
6. als
7. toen
8. als

oefening 48.4

1. terwijl
2. terwijl
3. zodra
4. terwijl
5. zodra
6. terwijl

pagina 138

oefening 49.1

1. zodat
2. voordat
3. nadat
4. zodat

oefening 49.2

a

oefening 49.3

1. zodat
2. nadat
3. zodat
4. voordat

oefening 49.4

1. b
2. c

oefening 49.5

1. tenzij
2. als
3. als
4. tenzij

pagina 139

1. maar
2. en
3. maar (en)
4. want
5. want

6. maar
7. en (want)
8. en
9. en (want)
10. want
11. of
12. want

pagina 140

1. Ik heb papier nodig, omdat ik een brief moet tikken. (als, want)
2. Ik kan niets doen, als het papier op is. (omdat, want, doordat)
3. Ik moet wachten, totdat de boodschappenjongen nieuw papier brengt.
4. Ik ruim mijn bureau op, terwijl ik wacht.
5. Ik tik de brief, zodra de jongen met het nieuwe papier komt. (als)
6. Ik zoek carbonpapier, voordat ik de brief begin.
7. Ik maak de enveloppe klaar, nadat ik de brief heb getikt. (als)
8. Ik leg de brief op het bureau van mijn baas, zodat hij hem kan ondertekenen.
9. Ik geef de brief aan de bode, als hij helemaal klaar is. (omdat)
10. De bode wacht, omdat hij ook van andere meisjes brieven meekrijgt. (want)
11. Ik berg het carbonpapier in de doos, want ik heb het vandaag niet meer nodig. (omdat)
12. Ik doe allerlei andere dingen, voordat het half zes is. (totdat)

pagina 141

1. Ik ga met een vriend naar mijn werk, omdat ik geen eigen auto heb. Omdat ik geen eigen auto heb, ga ik met een vriend naar mijn werk. (want, omdat, als)
2. Hij haalt mij iedere dag op, zodat ik om half 8 klaar moet staan. (zodat, want, omdat)
3. We moeten voorzichtig rijden, want het is mistig op de weg. (want, omdat, zodat, als)
4. We hangen onze jassen in de garderobe, als we op de wereldomroep zijn. Als we op de wereldomroep zijn, hangen we onze jassen op. (als)
5. We drinken een kopje koffie, voordat we beginnen met ons

werk. Voordat we beginnen met ons werk, drinken we een kopje koffie. (voordat, terwijl)

- Ik neem de lift, omdat mijn kamer op de vierde verdieping is. Omdat mijn kamer op de vierde verdieping is, neem ik de lift. (want, omdat, zodat)
- Ik moet even wachten, totdat de lift komt. Totdat de lift komt, moet ik even wachten. (totdat)
- Ik ga de lift in, als hij beneden staat. Als hij beneden staat, ga ik de lift in.
- Ik stap uit de lift, zodra hij boven is. Zodra hij boven is, stap ik uit de lift.
- Mijn baas komt binnen, terwijl ik met allerlei aantekeningen bezig ben. Terwijl ik met allerlei aantekeningen bezig ben, komt mijn baas binnen.
- Hij geeft me twee brieven, terwijl hij naar twee andere brieven vraagt. Terwijl hij naar twee andere brieven vraagt, geeft hij me twee brieven.
- De nieuwe brieven moeten eerst af, omdat ze gauw op de post moeten. Omdat ze gauw op de post moeten, moeten de nieuwe brieven eerst af. (want, omdat)
- Ik tik ze vlug, terwijl mijn baas wacht. Terwijl mijn baas wacht, tik ik ze vlug. (terwijl, want, omdat)

pagina 142

- De automobilist vindt niet makkelijk een parkeerplaats, want alle plaatsen zijn bezet.
- Hij zoekt lang, totdat hij nog een lege plek voor zijn auto vindt.
- Vroeger zocht hij nooit lang, omdat hij altijd direkt een plaats vond.
- Hij staat een tijd bij de tramhalte, voordat de tram komt.
- Hij vindt geen zitplaats, want de tram zit vol.
- Hij stapt uit de tram, als de tram tsopt bij een halte in het centrum.
- De mensen lopen op straat, als de stoplichten groen zijn.
- Sommige auto's rijden door, hoewel de stoplichten rood zijn.
- De bromfietsters stoppen vaak niet voor een zebra-pad, zodat je voorzichtig moet zijn.
- De trams worden vol, als het spitsuur begint.
- De buitenwegen worden ook druk, want iedereen gaat naar huis.
- Sommige mensen rijden een heel eind, voordat ze thuis zijn.

pagina 143

- De boeken worden door de jonge man verkocht in de winkel
- De cake wordt in de keuken gebakken door moeder.
- Het huis wordt door twee mannen geschilderd.
- In de kantine wordt de koffie door de juffrouw geschonken.
- De nieuwe band wordt door de technicus gedraaid in het talenpracticum.
- Het potlood wordt in de klas door de leerlingen geslepen.
- De lessen worden door de studenten thuis geleerd.
- De broodjes worden in de keuken door het meisje gesmeerd.
- De auto wordt door de monteur gerepareerd in de garage.
- Het haar wordt door de kapper geknipt.
- De tafel wordt schoongemaakt.
- De jas wordt opgehangen.
- Het raam wordt dichtgedaan.
- De deur wordt dichtgedaan.
- De les wordt behandeld.

pagina 144

passief: imperfectum

- het tijdschrift werd door mij gekocht in de kiosk.
- Het tijdschrift werd door de juffrouw in een papier ingepakt.
- Het huis werd in 1932 gebouwd.
- Het huis werd door de eigenaar aan buitenlanders verhuurd.
- Het kaartje werd door de controleur gecontroleerd in de bus.
- De hond werd door de kat op zijn neus gekrabd.
- Het kleine meisje werd door de valse hond gebeten.
- De wond van het kind werd door de moeder verbonden.
- Het kind werd door haar op de arm gedragen.
- De oefening werd door ons herhaald.
- De woorden werden door haar opgeschreven in het schrift.
- In de pauze werd de kantine door veel mensen bezocht.

passief: perfectum

- De koffie is warm gedronken.
- De les is door de leerlingen gemaakt.
- De aardappels zijn door Annie geschild.
- De jongen heeft het raam gesloten.
- De brief is direct gepost door Hans.
- De auto is voor f2000,- verkocht.
- Mijn haar is door mijn zusje gewassen.
- De boodschappen zijn voor 6 uur gedaan.
- De rijst is in water gekookt.
- Het ei is in deze pan gebakken.
- Het vlees is door Piet met een scherp mes gesneden.
- Het huis is deze zomer geverfd.

pagina 145

oefening 19

- elke
- iedere
- welke
- elk
- iedere
- welk
- elke
- iedere
- welke

oefening 20

- Leest het kind deze boeken?
- Heb je goed gewerkt?
- Blijft de leerling op deze school?
- Schrijft ze in deze schriften?
- Reist de Amerikaan naar de planeten?
- Rijdt de trein naar die steden?
- Wil de jongen deze kranten kopen?
- Vind je die boeken niet mooi?
- Is ze een goede leerling?

pagina 146

- Ik moet ___ werken
- Ik wil ___ eten
- Ik zal ___ bestellen (wil)
- Ik moet ___ wachten
- De ober wil ___ komen
- Eindelijk kan ___ bestellen (mag)

7. Ik moet me haasten
8. Ik kan ___ halen
9. Ik moet ___ werken (wil)
10. Dan kan ___ gaan (wil, mag)
11. Thuis kan ___ kijken
12. Ik zal ___ drinken (kan, wil)
13. Ik kan ___ slapen
14. Ik moet ___ nemen
15. Dan zal ___ slapen (kan)

perfectum:

1. ik heb ___ moeten werken
2. ik heb ___ willen eten
3. ik heb ___ willen bestellen
4. ik heb lang moeten wachten
5. de ober heeft niet willen komen
6. eindelijk heb ik ___ kunnen bestellen
7. ik heb me ___ moeten haasten
8. ik heb ___ kunnen halen
9. ik heb ___ moeten werken
10. Dan heb ___ kunnen gaan
11. Thuis heb ik ___ kunnen kijken
12. Ik heb ___ willen drinken
13. Ik heb ___ kunnen slapen
14. Ik heb ___ moeten nemen
15. Toen heb ik ___ kunnen slapen

preposities:

1. in, van
2. aan
3. tussen
4. met, naar
5. in, aan, in
6. met
7. in, op
8. in
9. onder
10. over, van, naar
11. aan, in, van
12. aan

pagina 147

1. elkaar
2. dezelfde, hetzelfde
3. elkaar
4. elkaar, hetzelfde
5. dezelfde
6. zelfs
7. elkaar
8. zelf
9. zelf
10. zelf, zelf
11. zelfs
12. dezelfde

1. dezelfde
2. elkaar
3. dezelfde, hetzelfde
4. zelf
5. zelf(s)
6. dezelfde
7. elkaar

8. zelfs, dezelfde
9. elkaar
10. zelf
11. zelf
12. zelf(s)

pagina 148

1. sommige
2. je
3. sommige, andere
4. elk (ieder)
5. niemand
6. iedereen
7. men, alle (veel)
8. sommige
9. niets
10. alle
11. sommige, alle
12. je, verschillende

1. alle (sommige)
2. ieder
3. sommige
4. sommige, andere
5. alle
6. ieder
7. je
8. sommigen, anderen
9. men
10. verschillende, ieder, verschillende
11. iedereen, andere, iedereen
12. ieder, niemand, iedereen, iets

pagina 149

oefening 74

1. Het lijkt of er regen komt
2. Toen we sliepen werd er gebeld.
3. Hij zegt dat er veel leerlingen zijn
4. Je mag deze fiets wel lenen; ik heb er twee.
5. Ik ben in Marokko geboren, maar ik woon er niet meer.
6. Wie stond er naast je?
7. De t.v. doet het niet; heb jij er verstand van?
8. Ik belde mijn vriend op, maar hij was er niet.
9. Wij hebben een mooie tuin; er staan veel bloemen in.
10. De bank was pas geveerd, toen de vrouw erop ging zitten

pagina 150

oefening 75

1. Weet je wat erin zit?
2. Er zit een draagbare radio in.
3. Ik heb er niet veel voor betaald.
4. Wil je ernaar luisteren?

5. Zal ik een zender opzoeken? Er zijn er veel.
6. (geen er)
7. Heb jij er ook één?
8. Nee? Dan moet je er ook één kopen!
9. Zit er niets meer in?
10. (geen er)

oefening 76

1. Ik heb er geen oplossing voor.
2. De kat zit erop.
3. Het zit erop.
4. Zijn teen steekt erdoor.
5. Ik heb er nog drie.
6. Ik heb er tien geraagd.
7. Er wordt gebeld
8. Wat is er gebeurd?
9. Er is telefoon voor je.
10. Er lopen veel mensen op straat; er is feest

pagina 151

oefening 54.1

1. Ik was er al eerder geweest.
2. Ja, ik heb er 3
3. Wat is er gebeurd?
4. Hoeveel mensen komen er?
5. Er is telefoon voor je!
6. Wat zie je er netjes uit!
7. Ik heb een nieuwe pen, ik kan er goed mee schrijven.
8. Ja, ik heb er weleens van gehoord.

oefening 54.2

1. erdoor
2. erbij, ernaar
3. erin
4. erop
5. ermee
6. eraan
7. ermee
8. ernaast
9. erna
10. erbij, er

oefening 54.3

1. er is, er zijn
2. zijn er, er is
3. er is, er zijn
4. er was, er waren

oefening 54.4

1. Heb je gezien dat er een nieuwe docent is?
2. Heb je gehoord dat er voor je opgebeld is?
3. Het je gemerkt dat er iemand is binnengekomen?
4. Weet jij of er morgen les is?

5. Kunt u mij zeggen of er een bushalte bij het station is?
6. Kijk even of er genoeg suiker is.

pagina 152

1. Dit huis heeft acht kamers. Ons huis heeft er zes.
2. Er groeien twee oude bomen in onze tuin.
3. Er zijn ook bloemen in de tuin.
4. Wij zijn dol op tulpen. Mijn buurman is er ook dol op.
5. We hebben veel narcissen. Onze buurman heeft er niet zoveel.
6. Er komt gedurende de Paasdagen een bloemententoonstelling in de stad.
7. Er worden tulpen en narcissen tentoongesteld.
8. Er zijn ook andere bloemen op de tentoonstelling, we zien er bijzondere soorten bollen.
9. De bloemenman neemt een papier. Hij pakt de bloemen erin.
10. Hij pakt de bloemen in. Hij doet er een takje groen bij.
11. Het meisje doet de bloemen in een vaas. Ze steekt het takje groen ertussen.
12. De bloemenhandelaar staat op de hoek van de straat. Hij staar er iedere woensdag.
13. Hij staat iedere zaterdag in het centrum van de stad bij de kerk. Hij staat er van 10 tot 5.
14. Je betaalt f 3,50 voor een bos tulpen. Je betaalt er in de winkel meer voor.
15. Hij heeft woensdags niet zoveel bloemen, hij heeft er zaterdag veel meer.

pagina 153

1. Er gaan in de zomer veel mensen naar het strand.
2. Het strand is niet ver van Amsterdam. Ze gaan er vanuit Amsterdam met de trein of met de auto naartoe.
3. In Zandvoort is het zand niet zo mooi wit als in Bergen, Maar het is er toch heel druk.
4. Er staan in de zomer kleine cafeetjes op het strand.
5. Er wordt koffie, bier, limonade verkocht.
6. Er zijn ook broodjes te koop.

7. Er spelen kleine kinderen met het zand.
8. Ze hebben emmertjes en ze doen er water in.
9. Ze graven ook kuilen en gieten er water in.
10. Het water loopt er direct uit.
11. Sommige mensen hebben een grote parasol bij zich en ze zitten eronder.
12. Er werden vroeger stoelen en parasols verhuurd.
13. Er worden nog altijd schelpen door kinderen opgeraapt.
14. Mijn kinderen gebruiken de kleine schelpjes als geld bij hun spelletjes. Ze betalen ermee.
15. De hond gaat mee naar Zandvoort, maar hij vindt het er niet zo leuk.
16. Hij vindt het water wel lekker. Hij zwemt erin.
17. De zon vindt hij te warm, hij houdt er niet van.
18. Ik zelf heb drie kinderen. De buurkinderen gaan vaak mee. Dan hebben we er zeven bij ons.
19. Er is geen plaats voor alle kinderen in de auto.
20. De twee oudste gaan met de trein naar Zandvoort. Ze zijn er vaak eerder dan wij.

pagina 155

oefening 10

1. 2
2. 6
3. 3
4. 1
5. 4
6. 3
7. 2
8. 6
9. 5
10. 1
11. 4
12. 5

oefening 11

1. Hij *zal wel* te laat komen.
2. Ik *zal* op het feest komen.
3. Je *zal* in de winter *maar* zonder kachel zitten.
4. Ik *zal* mijn rijbewijs halen!
5. De koningin *zal* morgen de stad bezoeken.
6. Je *zal maar* een huis met een zwembad hebben.
7. Ze *zal wel* zwanger zijn.
8. We *zullen* een verhaal schrijven.
9. Hij *zal* zijn excuses aanbieden!

oefening 12

1. *Zullen* we naar Amsterdam gaan?
2. Ik *zal* morgen trakteren.
3. Ze *zal wel* bij een vriendin zijn gebleven.
4. Hij *zal wel* te laat komen.
5. Je *zal (zult)* naar me luisteren!
6. Ik *zal* je missen als je weggaat.
7. Je *zal(zult)* *maar* blind zijn.
8. De trein *zal* om 11.08 vertrekken.
9. Het *zal* morgen *wel* mooi weer zijn.
10. Ik *zal* het morgen (beslist) doen.
11. *Zal* ik de afwas voor je doen?
12. Ik *zal* er om 8 uur zijn.
13. Je *zal maar* in een land wonen waar het altijd mooi weer is.
14. Ik *zal* het nog een keer proberen, als het niet lukt.

pagina 157

oefening 24

1. b
2. a
3. c

oefening 25

1. Het zal morgen wel weer gaan regenen.
2. Het zal morgen gaan regenen.
3. Hij zou de belasting ontduiken.
4. Hij zal zich wel verslapen hebben.

oefening 26

1. zou
2. zal
3. zou
4. zou
5. zullen
6. zullen
7. zou/zal
8. zouden
9. zou
10. zou
11. zullen
12. zal
13. zouden
14. zal

oefening 27

1. De minister *zou* ernstig ziek zijn.
2. *Zullen* we naar de film gaan?

3. *Zou je me een tientje willen lenen?*
4. *Het zal morgen gaan onweren.*
5. *Je zou harder moeten studeren.*
6. *Je zal maar geen benen hebben.*
7. *Ze zal wel een tweeling krijgen.*
8. *Jij zou toch om 9 uur bij het museum zijn?*
9. *Hij zal de afspraak wel vergeten zijn. (Hij zou de afspraak vergeten kunnen zijn.)*
10. *Ik zal koffie zetten.*
11. *Ik zou een vogel willen zijn.*
12. *Ik zal mijn diploma halen!*

pagina 158

oefening 74.1

1. vraag om advies
2. advies
3. verzoek
4. beoordeling
5. wens
6. vraag
7. mogelijkheid
8. verwijt
9. verwijt
10. mogelijkheid

oefening 74.2

1. *Zou de klok achter lopen?*
2. *Zou het regenen?*
3. *Ik zou even wachten.*
4. *Zou ik een pond gehakt kunnen krijgen?*
5. *Ik zou een wereldreis willen maken.*
6. *Jij zou mijn boek toch meenemen?*

oefening 74.3

1. *zou ik een wereldreis maken.*
2. *zou ik een nieuw huis kopen*
3. *zou ik met vakantie gaan*
4. *zou ik ook examen doen*
5. *als ik zo zou heten, zou ik mijn naam laten veranderen*
6. *zou het ongeluk niet zijn gebeurd*

oefening 74.4

1. verzoek
2. wens
3. vraag naar wil/bedoeling
4. vraag naar wil
5. wens